Wersja:	$\mathbf{A}$		0
9			

Numer indeksu:
000000

$Grupa^1$:		
8–10 s.104	8-10 s. 105	8–10 s.139
	10–12 s. 5	10–12 s.104
10-12 s.105	10–12 s.140	10–12 s.141

Logika dla informatyków

Sprawdzian nr 2, 9 grudnia 2016 czas pisania: 30+60 minut

Zadanie 1 (2 punkty). Jeśli dla dowolnego zbioru indeksów I oraz dowolnej indeksowanej rodziny zbiorów $\{A_{i,j} \mid \langle i,j \rangle \in I \times I\}$ zachodzi równość

$$\bigcup_{i,j\in I} A_{i,j} = \bigcup_{i\in I} A_{i,i}$$

to w prostokąt poniżej wpisz słowo "TAK". W przeciwnym przypadku wpisz odpowiedni kontr-przykład.

$$I = \{1, 2\}, A_{1,2} = \{1\}, A_{1,1} = A_{2,2} = A_{2,1} = \emptyset$$

Zadanie 2 (2 punkty). Mówimy, że w algebrze zbiorów wyrażenie W jest uproszczeniem wyrażenia W' jeśli oba wyrażenia oznaczają ten sam zbiór, oba zawierają tylko zmienne, binarne symbole $\cup, \cap, \setminus$ i nawiasy, oraz W zawiera mniej symboli niż W'. Np. $A \setminus B$ jest uproszczeniem $(A \cup B) \setminus B$. Jeśli istnieje uproszczenie wyrażenia $A \setminus (A \cap B \cap C)$ to w prostokąt poniżej wpisz dowolne takie uproszczenie. W przeciwnym przypadku wpisz słowo "NIE".

$$A \setminus (B \cap C)$$

Zadanie 3 (2 punkty). Rozważmy funkcję $F:\{0,1\}^{\mathbb{N}}\times\mathbb{N}\to\mathbb{N}$ zadaną wzorem F(f,n)=f(n)+n. Jeśli funkcja F jest różnowartościowa to w prostokąt poniżej wpisz słowo "RÓŻNO-WARTOŚCIOWA". W przeciwnym przypadku wpisz odpowiedni kontrprzykład.

Niech $f_1(n) = 0$ dla $n \in \mathbb{N}$ oraz niech $f_2(n) = \begin{cases} 0, & \text{gdy } n < 42, \\ 1, & \text{wpp.} \end{cases}$ Wtedy $F(f_1, 1) = F(f_2, 1)$.

¹Proszę zakreślić właściwą grupę ćwiczeniową.

Zadanie 4 (2 punkty). Mówimy, że formuła φ logiki I rzędu jest w preneksowej postaci normalnej, jeśli jest postaci $\mathcal{Q}_1x_1\ldots\mathcal{Q}_nx_n\psi$, gdzie x_i są zmiennymi, $\mathcal{Q}_i$ są kwantyfikatorami (czyli $\mathcal{Q}_i \in \{\forall, \exists\}$ dla $i=1,\ldots,n$), a formuła ψ nie zawiera kwantyfikatorów. Przykładowo, formuła $\forall x>0$. $\exists y.\ x=y$ nie jest w preneksowej postaci normalnej ze względu na podformułę x>0 występującą przed kwantyfikatorem $\exists y$. Jeśli istnieje formuła w preneksowej postaci normalnej równoważna formule

$$\forall o \in O. \exists b. Bywa(o, b) \land \forall s. Podajq(b, s) \Rightarrow Lubi(o, s),$$

to w prostokąt poniżej wpisz dowolną taką formułę. W przeciwnym przypadku wpisz słowo "NIE".

$$\forall o. \exists b. \forall s. o \in O \Rightarrow (Bywa(o, b) \land (Podajq(b, s) \Rightarrow Lubi(o, s)))$$

Zadanie 5 (2 punkty). Jeśli istnieje relacja niezwrotna, nieantyzwrotna, słabo antysymetryczna i przechodnia, to w prostokąt poniżej wpisz dowolny przykład takiej relacji. W przeciwnym przypadku wpisz uzasadnienie, dlaczego taka relacja nie istnieje. Dla przypomnienia: relacja $R \subseteq A \times A$ jest antyzwrotna jeśli dla wszystkich $a \in A$ zachodzi $\langle a, a \rangle \notin R$.

$$R = \{ \langle m, n \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N} \mid m \ge n \ge 42 \}$$

Wersja:

Numer indeksu:
000000

 $Grupa^1$:

8–10 s.104	8–10 s.105	8–10 s.139
	10–12 s. 5	10–12 s.104
1012 s.105	10–12 s.140	10–12 s.141

Zadanie 6 (5 punktów). Czy dla dowolnych zbiorów A i B zachodzi implikacja jeśli $A \setminus B = B \setminus A$ to A = B? Uzasadnij odpowiedź.

Zadanie 7 (5 punktów). Mówimy, że relacja $R \subseteq A \times B$ jest funkcją częściową jeśli dla wszystkich $a \in A$ oraz wszystkich $b_1, b_2 \in B$ zachodzi implikacja $\langle a, b_1 \rangle \in R \wedge \langle a, b_2 \rangle \in R \Rightarrow b_1 = b_2$.

Udowodnij, że $R \subseteq A \times B$ jest funkcją częściową wtedy i tylko wtedy gdy R^{-1} ; $R \subseteq I_B$. Tutaj $I_B = \{\langle b, b \rangle \mid b \in B\}$ jest relacją identycznościową na zbiorze B.

Zadanie 8 (5 punktów). Dla relacji binarnej $S \subseteq A \times A$ definiujemy $S^1 = S$ oraz $S^{n+1} = S$; S^n dla wszystkich $n \ge 1$. Niech $R = \{ \langle m+3, m \rangle \mid m \in \mathbb{N} \}$. Udowodnij, że dla wszystkich liczb naturalnych $n \ge 1$ relacja R^n jest zawarta w relacji $\{ \langle i, j \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N} \mid \exists k \in \mathbb{N}. i - j = 3k \}$.

¹Proszę zakreślić właściwą grupę ćwiczeniową.

Wersja:	$\mathbf{D}$	

Numer	indeksu:	
	000000	

$Grupa^1$:			
8–10 s.104			

8–10 s.104	8–10 s.105	8–10 s.139
	10–12 s. 5	10–12 s.104
10-12 s. 105	10-12 s. 140	10–12 s.141

Logika dla informatyków

Sprawdzian nr 2, 9 grudnia 2016 czas pisania: 30+60 minut

Zadanie 1 (2 punkty). Mówimy, że w algebrze zbiorów wyrażenie W jest uproszczeniem wyrażenia W' jeśli oba wyrażenia oznaczają ten sam zbiór, oba zawierają tylko zmienne, binarne symbole $\cup$, $\cap$, $\setminus$ i nawiasy, oraz W zawiera mniej symboli niż W'. Np. $A \setminus B$ jest uproszczeniem $(A \cup B) \setminus B$. Jeśli istnieje uproszczenie wyrażenia $(A \setminus B) \cup (A \cap B \cap C)$ to w prostokąt poniżej wpisz dowolne takie uproszczenie. W przeciwnym przypadku wpisz słowo "NIE".

$$A \setminus (B \setminus C)$$

Zadanie 2 (2 punkty). Mówimy, że formuła φ logiki I rzędu jest w preneksowej postaci normalnej, jeśli jest postaci $\mathcal{Q}_1x_1\ldots\mathcal{Q}_nx_n\psi$, gdzie x_i są zmiennymi, $\mathcal{Q}_i$ są kwantyfikatorami (czyli $\mathcal{Q}_i \in \{\forall, \exists\}$ dla $i=1,\ldots,n$), a formuła ψ nie zawiera kwantyfikatorów. Przykładowo, formuła $\forall x>0$. $\exists y. x=y$ nie jest w preneksowej postaci normalnej ze względu na podformułę x>0 występującą przed kwantyfikatorem $\exists y$. Jeśli istnieje formuła w preneksowej postaci normalnej równoważna formule

$$\forall \epsilon > 0. \ \exists \delta > 0. \ \forall x. \ \Big((|x - x_0| < \delta) \Rightarrow |f(x) - g| < \epsilon \Big),$$

to w prostokąt poniżej wpisz dowolną taką formułę. W przeciwnym przypadku wpisz słowo "NIE".

$$\forall \epsilon. \ \exists \delta. \ \forall x. \ \left(\epsilon > 0 \Rightarrow (\delta > 0 \land ((|x - x_0| < \delta) \Rightarrow |f(x) - g| < \epsilon))\right)$$

¹Proszę zakreślić właściwą grupę ćwiczeniową.

Zadanie 3 (2 punkty). Jeśli dla dowolnego zbioru indeksów I oraz dowolnej indeksowanej rodziny zbiorów $\{X_{i,j} \mid \langle i,j \rangle \in I \times I\}$ zachodzi równość

$$\bigcap_{i,j\in I} X_{i,j} = \bigcap_{i\in I} X_{i,i}$$

to w prostokąt poniżej wpisz słowo "TAK". W przeciwnym przypadku wpisz odpowiedni kontr-przykład.

$$I = \{1, 2\}, X_{1,2} = \emptyset, X_{1,1} = X_{2,2} = X_{2,1} = \{1\}$$

Zadanie 4 (2 punkty). Jeśli istnieje relacja niezwrotna, nieantyzwrotna, symetryczna i przechodnia, to w prostokąt poniżej wpisz dowolny przykład takiej relacji. W przeciwnym przypadku wpisz uzasadnienie, dlaczego taka relacja nie istnieje. Dla przypomnienia: relacja $R \subseteq A \times A$ jest antyzwrotna jeśli dla wszystkich $a \in A$ zachodzi $\langle a, a \rangle \notin R$.

$$R = \{ \langle m, n \rangle {\in} \mathbb{N} {\times} \mathbb{N} \mid m \geq 42 \wedge n \geq 42 \}$$

Zadanie 5 (2 punkty). Rozważmy funkcję $F: \mathcal{P}(\mathbb{N}) \times \mathbb{N} \to \mathbb{N}$ zadaną wzorem

$$F(X,n) = \begin{cases} n, & \text{gdy } n \in X, \\ 0, & \text{wpp.} \end{cases}$$

Jeśli funkcja F jest różnowartościowa to w prostokąt poniżej wpisz słowo "RÓŻNOWARTOŚCIOWA". W przeciwnym przypadku wpisz odpowiedni kontrprzykład.

Dla
$$X_1 = \emptyset, n_1 = 0$$
 oraz $X_2 = \{1\}, n_2 = 0$ mamy $F(X_1, n_1) = F(X_2, n_2)$

Wersja:

 $\mathbf{D}$

]	Numer indeksu:
	000000

 $Grupa^1$:

8–10 s.104	8–10 s.105	8–10 s.139
	10–12 s. 5	10–12 s.104
10–12 s.105	10–12 s.140	10–12 s.141

Zadanie 6 (5 punktów). Mówimy, że relacja $R \subseteq A \times B$ jest lewostronnie całkowita jeśli dla wszystkich $a \in A$ istnieje takie $b \in B$, że $\langle a, b \rangle \in R$.

Udowodnij, że $R \subseteq A \times B$ jest lewostronnie całkowita wtedy i tylko wtedy gdy $I_A \subseteq R$; R^{-1} . Tutaj $I_A = \{\langle a, a \rangle \mid a \in A\}$ jest relacją identycznościową na zbiorze A.

Zadanie 7 (5 punktów). Czy dla dowolnych zbiorów A, B i C zachodzi implikacja $jeśli \ A \cap B = A \cap C$ oraz $A \cup B = A \cup C$ to B = C? Uzasadnij odpowiedź.

Zadanie 8 (5 punktów). Dla relacji binarnej $S \subseteq A \times A$ definiujemy $S^1 = S$ oraz $S^{n+1} = S$; S^n dla wszystkich $n \geq 1$. Niech $R = \{\langle m, 2m \rangle \mid m \in \mathbb{N}\}$. Udowodnij, że dla wszystkich liczb naturalnych $n \geq 1$ relacja R^n jest zawarta w relacji $\{\langle i, j \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N} \mid \exists k \in \mathbb{N}. \ j = i2^k\}$.

¹Proszę zakreślić właściwą grupę ćwiczeniową.